

Πλάτσ.) γιότσος Πελοπν. (Κατσουλαίκ.) γιόφος Χίος γιόππος Χίος γιόθε Τσακων. γιούθρε Τσακων. ιόθος Νάξ. (Βόθρ.) Σέριφ. ὄθος Ζάκ. Νάξ. Πελοπν. (Άνδρος. Μάν. Ξεχώρ.) ἀγιόθος Μῆλ. διόθος Κρήτ. (Πρασ. Σέλιν. κ.ά.) γόθος Πελοπν. (Συκιά Λακων.) ζοχός Πελοπν. (Άράχ. Οἰν.) ζόχους Θεσσ. (Βαθύρρ.) γιάθος Λευκ. ἀγιάθος Θήρ. Κύθηρ. διάθος Κεφαλλ. ζάθος "Ηπ. Θράκ. (Αἶν.) Καστ. Λευκ. — Α. Βαλαωρ., "Εργα, 3,378—Λεξ. Βλαστ., 438 ζάχους Στερελλ. ("Ακαρναν.) ἔτθος Κάλυμν. γιάτο τό, Τῆν.

'Εκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἵονθος. Βλ. Φ. Κουκουλ. εἰς 'Αθηνῶν, 27 (1915) Λεξικογρ.'Αρχ., 84. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE, 1,161 249.2,327,355. 'Ο τύπ. ζάθος ἐκ τοῦ διάθος. Πβ. Μ. Φιλήντ., Γλωσσογν., 1,148. 'Ο τύπ. ζάχονς ἐξ ἀμαρτ. διάχονς καὶ διάχος, τὸ δπ. ἐκ τοῦ διάθος διάνομ. 'Ο τύπ. ζοχός διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐκ τοῦ διάθος κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ ὄμων. σόχος - ζόχος - ζοχός.

1) 'Η προνύμφη τοῦ ἐντόμου 'Τπόδερμα τοῦ βοὸς (Hypoderma bovis), τῆς οἰκογ. τῶν Οἰστριδῶν (Oestridae) πολλαχ.: 'Η γίδα μου εἴναι γιομάτη γιόθος Εῦβ. (Κουρ.) Τὰ γίδια γιόμισαν γιότους Πελοπν. (Λευκτρ.) Πιάσαντε τὰ γίδια γιότους Πελοπν. (Πλάτσ.) Οἱ διόθοι βγαίνοντε τὰ πρωτοβρέξια Κρήτ. (Πρασ.) Τ' ἀδύνατα τὰ γίδια κὶ τὰ γιλάδια βγάζ' ν ζόχοι. Πιάν' ν ἔνα σᾶλήν' 'ς τοὺς κονομὸι τ' θεσσ. (Βαθύρρ.) || Φρ. Μὲ τρώει διόθος μου (μὴ ὑπακούων εἰς τινὰ κινδυνεύω νὰ δαρῶ ἐκουσίως) Εῦβ. ("Ορ.) || Ποίημ.

Δὲν εἴναι κοῖμα, λιγδερὸς 'ς τ' ἀχούρι νὰ κυλείεται,
ν' ἀραχαρδάη βάρουντο, νὰ τὸ τρυποῦν οἱ ζάθοι
καὶ νὰ περνᾶς τὸν κάματο τοῦ λιναριοῦ τὰ πάθη;
Α. Βαλαωρ., "Εργα, 3,378. Συνών. βούγκρι, γιόθαρι, γιόθαρι,
γιόθι, δυγκρος. **2)** 'Η υπὸ τοῦ ἐντόμου τούτου προκαλουμένη νόσος ἐπὶ τῶν ίσχνῶν βοῶν καὶ τῶν αἰγῶν, ἐκδηλουμένη δὲ διὰ μικρῶν ἔξογκωμάτων ἐκατέρωθεν τῆς σπουδυλικῆς στήλης πολλαχ. καὶ Τσακων. (Χαβουτσ.) Πβ. ἀνεμιστακας I. Συνών. δυγκρος. **3)** Κατ' ἐπέκτ. ἀδύνατος, ἐπὶ αἰγοπροβάτων Σάμ.: 'Απ' αὐτόν τοὺς γιόθους τὶ πιριμέν'; **3)** Μικρὰ διπή ἐπὶ κατειργασμένου δέρματος βοῶν ἢ αἰγῶν διφειλομένη εἰς τὴν ὁς ἀνω νόσον πολλαχ.: "Ησφαξα τὸ δράγο γιὰ νὰ κάμω 'να δουλούμι, μὰ εἴναι ἡ προβιά δου δολογιόθους Κρήτ. (Σητ.) 'Η προβιγία τοῦ φιλοῦ 'ἐν εἴναι γαλή, εἴναι γεμάτη γιότος Κῶς. Νὰ 'χῃς τὸ νοῦ σου μὴ σοῦ δώσῃ κανένα τομάρι τοσ' ἔχει ὄθους Πελοπν. (Ξεχώρ.) || ΥΔΡΙ.

'Απῆς γεράση ἄθωπος, κάνει δι μυαλός του γιόθους,
μιλεῖς του καὶ σὰ νὰ χτυπᾶς εἰς τὸ χαράκι γρόθους
Κρήτ. **4)** Μικρὸν ἔξανθημα ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἀκμὴ Ζάκ. Κάρπ. Κῶς (Καρδάμ. κ.ά.) Ρόδ. Σύμ. Χίος: 'Η μούρη τῆς εἴναι γ-γεμάτη γιότος Καρδάμ. "Έχει τὸ πρόσωπο γεμάτο γιόθος Ρόδ. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς 'ιὰ τῆς κόρης εἴναι γ-γεμάτο γιόθος Κάρπ. **5)** 'Απόστημα δόδοντος Μύκ. 'Η σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Θεοφρ. Ιδρ., 16: «ἐπάρσεις ιονθώδεις».

γιόκ μόρ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) γιόκ Πόντ. ('Αντρεάντ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. γοκ = ὅχι.
"Οχι ἔνθ' ἀν.: Γιόκ 'κ' είδα τον (ὅχι δὲν τὸν είδα) Πόντ. (Τραπ.) Γιά ναι 'πέ, γιά γιόκ (ἢ συμφώνησε ἢ ἀρνήσου) αὐτόθ. Βερεσὲ γιόκ! Στερελλ. (Εύρυταν.) 'Ο εἰς ἔλεεν, ἐσὺ ἐπέρασες ἀδαμερέαν, δ' ἄλλος ἔλεεν, γιόκ ἐσὺ ἐδέβες ἐκειμερέαν (ἀδαμερέα = ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος, ἐκειμερέα = ἀπ' ἐκεῖνο τὸ

μέρος) Πόντ. ('Αντρεάντ.) Γιόκ νὰ γέρω! (εἴθε νὰ ἀποθάνω· ἀρά) Μακεδ. (Νάουσ.)|| Παροιμ. φρ. Μάλτα γιόκ! (σκωπτικῶς μὲν ἐπὶ τῶν Τούρκων, ὡς ἀδαμῶν νκυτικῶν, μὴ δυνηθέντων κατὰ τὴν παράδοσιν νὰ ἀνεύρουν διὰ πλοίου τὴν Μάλταν, παιγνιωδῶς δὲ ὑπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς δήλωσιν μὴ ἀνευρέσεως ζητουμένου τόπου) πολλαχ.

γιόκακι τό, ἐνιαχ. γιόκατσι Κύθν.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. γιόκας.

Θωπευτ., δι μικρὸς παῖς, εἰς προσφώνησιν: "Ελα, γιόκατσι μου! Συνών. γιόκα λάκι.

γιόκαλάκι τό, ἐνιαχ. γιόκαλάκι Κρήτ. (Σφακ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γιόκας παρὰ τὸ δπ. καὶ γιόκας, διὰ διπλοῦ ὑποκορισμοῦ ἐκ τῶν καταλ. -άλι καὶ -άκι.

Θωπευτ., ἐντονώτερον τοῦ γιόκας 1, τὸ δπ. βλ..

γιόκαρι τό, Τσακων. (Χαβουτσ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γιόκας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρι.

Θωπευτ., δι υἱός: Τὸ γιόκαρι μ'

γιόκαρος ὁ, ἐνιαχ. γιόκαρονς Λεσβ. (Πάμφιλ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γιόκας καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. -αρος. Εύτραφες βρέφος, καλῶς ἀνεπτυγμένος υἱός.

γιόκας ὁ, ὑγιόκας Αἴγιν. "Ηπ. (Μαργαρ. Ριζοβ. κ.ά.) Θεσσ. ('Αετόλοφ. κ.ά.) Θράκ. (Αἴν. Μέτρ.) Ίων. (Κρήν. Σμύρν.) Κεφαλλ. (Λειξούρ.) Κυδων. Κύθηρ. Λῆμν. Μακεδ. ('Αρν.) Προπ. (Μαρμαρ.) γιόκας σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) γιόκα Τσακων. (Χαβουτσ.) ιόκας Βιθυν. (Παλλαδάρ.) "Ηπ. (Μαργαρ.) Μακεδ. (Γαλατ. Δασοχώρ.) Πόντ. (Τραπ.) γιόκας Κύπρ. γιόκας "Ηπ. (Δρόβιαν.) υγιούκας 'Αστυπ. Κρήτ. Πόντ. Ρόδ. Χίος (Πισπιλ. κ.ά.) υούκας 'Αμοργ. Πόντ. (Τραπ.) Ρόδ. γιόκας 'Αστυπ. Ίων. (Βουρλ. Κρήν. Κάτω Παναγ.) Κρήτ. (Πεδιάδ. Σέλιν. Σφακ. κ.ά.) Κῶς (Κέφαλ.) Νίσυρ. Πάρ. (Λευκ.) Πάτμ. Πόντ. (Τραπ. Τρίπ.) Ρόδ. Σύμ. Σῦρ. Τῆλ. Χίος (Βροντ. "Ολυμπ. Πισπιλ. Φυτ. κ.ά.) — Γ. Ψυχάρ., Ρωμαίικ. θέατρ., 108 γιούκας Κύπρ. λιούκας 'Αμοργ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γιόκες, παρὰ τὸ δπ. καὶ υγιόκες, καὶ τῆς υποκορ. καταλ. -όκας, διὰ τὴν δπ. πβ. ἀδερφόκας, ἀντιψιόκας. Ο τύπ. υγιόκας μόνον εἰς τραγούδια κυρίως παλαιά. Οἵ τύπ. εἰς -ούκας κατ' ἀναλογίαν πιθαν. πρὸς τὸ παπούκας. Πβ. μαμούκας Βλ. καὶ R. Kretschmer, Lesb. Dial., 352.

Θωπευτ., δι υἱός καὶ μάλιστα δι μονάκριβος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Τρίπ. Χαλδ.): Καλῶς τὸ γιόκα μου! Τί μου κάνεις, γιόκα μου; Νὰ χαρῶ ἐγὼ τὸ γιόκα μου! κοιν. Αὐτὸς εἴναι γιά τὸ γιόκα σου 'Αστυπ. Μὲ τὴν εὐκή μου, γιόκα μου! Πελοπν. (Κυνουρ.) 'Ο τεμπέλης δι γιόκας δὲν τὸ κουνάει φούτι 'πό τὸ σπίτι. Πελοπν. (Παιδεμέν.) Κάνει τὴν νύχτα μέρας τὸ δουλεγά, γιά νὰ σπουδάσῃ τὸ γιόκα της δετόρο 'Ιθάκ. Μεγάλωσε δι γιόκας του καὶ βῆκε τὸ κλοτσάτα (ἐπὶ ἀνυπακοεῖς) αὐτόθ. Μήμ-μοῦ χολτζᾶς γιούκα μου! (χολτζᾶς = χολιάς = λυπεῖσαι) 'Αστυπ. Τὸν ἐπιάσανε, παιδάκι μου, τὸ γιόκα μου οἱ ἀποκαρωμένοι οἱ Γερμανοί Πελοπν. (Βερεστ.) "Ελα, γιόκα μου, νὰ σοῦ βάλω τὸ πιπί σου (πιπί = ἔνδυμα) Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Σάρδου τὸν υγιούκα σου, τσ' δι Θιγιδος νὰ δώτσῃ νὰ πάρῃ πολ-τές περέτιτσες σὰν δῆν γόρην-μου (δαιρού = χαίρου, περέτιτσες = υπηρέτισσες, υπηρέτριες· ἐκ παραμυθ.) 'Αστυπ. 'Ο γιόκας του καὶ βῆκε τὸ κλοτσάτα (ἐπὶ ἀνυπακοεῖς) αὐτόθ. Ηγετησεις

τοιῷ χρονῷ (ἐκ παραμοῦ.) Κύπρ. Ἐγώ, ἀν πάω, γιὰ σέρα θὰ πάω, γιέ μ', κι ἀν ἀπομείνω, γιὰ σέρα θ' ἀπομείνω, γιόκα μ', γιὰ νὰ μὴν κρυώσης Α. Παπαδιαμάντ., Χριστουγενν. διηγ., 85 || Παροιμ.

"Οταν κοιμᾶται" δι γιόκας μας, φωμὶ δὲ μᾶς γυρεύει (εἰρων., ἐπὶ παιδῶν, οἱ ὅποιοι παύουν ν' ἀτακτοῦν μόνον ὅταν δὲν δύνανται νὰ πράξουν ἄλλως) πολλαχ.

Σὲ παντρεύον, γιόκα μου, κὶ κρῖμα 'ς τὰ κονφέτα (ἐπὶ οἰκονομικῆς θυσίας, ἀναγκαῖας μὲν, ἀλλ' ἐλάχιστα ἐπιφελοῦς) Θεσσ. κ.ά. || "Ασμ.

— Περάτες, δὲ δὸν εἰδετε κ' ἐμέρα τὸν ὑγιό μου;

— Εἶδα τὸ δὸν ὑγιούκα σου σὲ μαρμαρένῳ ἀλώνι. Κρήτ.

Εἰς τὸ Τυβάκι τό λεγε μιὰ Σφραγιανή κοπέλα κ' ἔκλαιγε τὸν ὑγιούκα τση κ' ἔκλαιγε τὸν ὑγιό τση αὐτόθ.

Διαβάτες μου, περάτες μου, καλοί μου στρατούποι, μὴν εἰδατε τὸ γιόκα μου, τὸ γιό μου τὸ λεβέντη; Εὕβ. (Στρόπον.)

"Ἐννογα σου, γιόκα μου, ἔννογα σου, κι ἀς εἰν' μὲ τὶς χαρές σου Εὕβ.

Μετὰ χαρᾶς σου, γιούκα μου, | νὰ βάλω καὶ τὴρ-φου- σταμ-μου Ρόδ.

Τσοιμᾶται τ' ἀστρον τῆς αὐγῆς, τσοιμᾶται νιόφ-φεγ- γάριν, τσοιμᾶται δὲ νούκας μου εἰς ἀσπρομ-μαζιλ-λάριν (ἐκ βαυκαλ.) αὐτόθ.

'Εσέν, κυρά μου, δὲ γιούκας σου δὲν ἔδει ἀρρωστία, ὅμορφην γόδοην ἀγαπᾶ, κ' ἔκείνη δὲν δόθ-θέλει αὐτόθ.

Tί ἔχεις, γιούκα μου, καὶ κλαῖς καὶ μοῦ ὥρες πικραμέρο; Ιων. (Κρήν.)

Σὰμι βερπατῆ δι γιόκας μου, τοῖς-ζονν dà καλδιόμια, τοῖς-ζονν dῆς Πόλης τὰ τζαμιά, τῆς Σμύρνης τὰ γεφύρια Μεγίστ.

"Αγιε μου Γιάννη Πρόδρομε καὶ βαφτιστὴ τοῦ γιοῦ μου, μὴν εἰδες τὸν ὑγιόκα μου καὶ τὸν διδάσκαλό σου; (περὶ τοῦ Ιησοῦ, ἀπὸ τὸ ἄσμ. τοῦ «θρήνου τῆς Παναγίας») Προπ. (Μαρμαρ.) Τὸ ἄσμ. εἰς παραλλαγ. καὶ ἄλλαχ.

Γλέπεις ἔκεινο τὸ γυμνὸ καὶ τότε ξεμαλλιάρη, ὅπου φορεῖ 'ς τὴν κεφαλὴν ἀγκάθινο στεφάνι;

'Εκεῖνος εἰν' δὲ γιούκας σου κ' ἐμέρα δάσκαλός μου (όμοιός ἐκ παραλλαγ. ἀπὸ τὸ αὐτὸν ἄσμ., ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐρωτηθέντος Ιωάννου Προδρόμου) Ιων. (Βουρλ.)

Κυρά μου, τὸν ὑγιόκα σου γράμματα νὰ τὸν μάθης, νὰ βαίνῃ, νὰ καλοναρχᾶ, νὰ βγαίνῃ νὰ διαβάζῃ (ἀπὸ ἄσμ. καλάνδων) Λῆμν.

Κυρά μου, τὸν ὑγιόκα σου τὸ μοσκαναθρεμμέρο τὸν ἔλουσες, τὸν χτένισες καὶ 'ς τὸ σκολειό τὸν στέλνεις (όμοιός ἐκ καλάνδων) Κυδων.

"Ἄς ποῦμ' κι γιὰ τοὺ γιόκα σας κανέ καλὸ τραγούδι, οὐ Θιδὼς νὰ τοὺ bouλυχουνᾶ κι νὰ τοὺν στιριγμῶνη Λῆμν. Συνών. γιοκάκι, γιοκαλάκι, γιοκέλι. β) Θωπευτ., καὶ ἐπὶ μὴ συγγενείας, ως προσφώνησις εἰς παιδες ἡ νέους συνήθως, ἀλλὰ καὶ μεγάλης ἡλικίας, ὑπὸ τῶν γεροντοτέρων σύνηθ. γ) Εἰρων., ὁ ἄσωτος, ὁ κακὸς υἱὸς Κεφαλλ. κ.ά.

'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιόκας καὶ ώς ἐπών. Αθῆν. Θράκ.

(Φέρ.) Μακεδ. (Καβάλλ. Νιγρίτ.) Πελοπν. (Καλάμ. Τρίπ.) καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τύπ. Τοῦ Γιόκα τὸ Πυργὶ Πελοπν. (Γύθ.)

γιοκέλι τό, ἐνιαχ. γιονκέλ' Λέσβ. (Πάμφιλ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γιόκας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έλι. Γιόκας 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐν' ἀν.: Γιόκα μ' γιονκέλ' μ'

γιοκλαμᾶς δ, Κρήτ. (Νεάπ.) Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) γιονκλαμᾶς "Ιμβρ.

'Εκ τοῦ Τουρκ. γοκλαμ = ψηλάφησις, ἐξέτασις, ἐπιθεώρησις.

1) 'Επὶ ἀστυνομικῆς, δικαστικῆς ἐνεργείας, σωματικὴ ἡ κατ' οἰκου ἔρευνα, ἐπιθεώρησις Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.)

2) 'Αναθεώρησις, ἐπαλήθευσις μετρήσεως, ὑπολογισμοῦ, λογαριασμοῦ "Ιμβρ.3) Διαπόμπευσις, διασυρμὸς Κρήτ. (Νεάπ.): Τὸν ἥπιασε δ ὀραγάτης κ' ἥπλεφτε πορτοκάλια καὶ τοῦ 'καμε ἔνα γιοκλαμᾶς τὸ χωριό, ποὺ δὲ λέγεται.

γιοκλαντάρω ἐνιαχ. γιοκλαδάρω Κρήτ.

'Εκ τοῦ ρ. γιοκλαντάρω, κατ' ἀναλογίαν πρός ἄλλα ρ. λήγοντα εἰς -άρω.

1) 'Ερευνῶ, ἐξετάζω: "Ασμ.

Γυρίζει τὸ σκυλλὶ νὰ γιοκλαδάρῃ, γυρίζει νὰ μετρήσῃ πλήσι' ἀσκέοι,

πόσες χιλιάδες σέρονται νὰ κατέχῃ

Συνών. γιοκλαντάρω. 2) Περιφέρομαι, κόβω βόλτες: Δὲ μοῦ λέεις, ἐπαδὰ ἀπόξω ἀπὸ τὸ σπίτι θὰ γιοκλαδάρῃς; Ποῦ γιοκλαδάριζες;

γιοκλαντίζω Ιων. (Βουρλ.) γιοκλαδίζω Θράκ. (Μάδυτ.) γιοκλατίζω Κύπρ.

'Εκ τοῦ Τουρκ. γοκλαντάρω = ψηλαφῶ, ἐξετάζω, ἐπιθεωρῶ.

Γιόκανταντάρω 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: 'Εγιοκλάτισέν τον δ ζαπτιές, ἀμ-μὰ 'έν ηδε τίποτε Κύπρ. Η ἀστυρούμα ἐγιοκλάτισεν οὐλ-λον τὸ σπίτιν αὐτόθ. Νὰ γιοκλαντίσης μιὰ ματιά, νὰ δῆς τί κάνοντε Ιων. (Βουρλ.) || "Ασμ.

Τὸν κόσμον πολογιάσαν τον καὶ πκιδὸν τὸν γιοκλατίζοντας τὸν φυλακὴν ἐβάλαν τον κ' εὐθὺς τὸν ρωμανίζοντας (πολογιάσαν = κατεδίωξαν, ρωμανίζοντας = ἐγκλείουν ἀσφαλίζοντες τὴν θύραν) Κύπρ.

γιολαντίζω Θράκ. (Γάν. Γανόχ.) γιολαδίζω Α.Ρουμελ. (Μεσημβρ.) γιολαντίζον Σκύρ. γιονκλαδίζον Λέσβ. γιολατίζω Μεγίστ. γιολαντᾶ Καππ. (Φλογ.) γιολατῶ Καππ. (Φλογ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. γολλαντάρω = στέλλω, ἀποστέλλω.

1) Στέλλω, ἀποστέλλω Καππ. (Φλογ.): Τὸ παιδὶ ἄλλο δὲν τὸ γιολατᾶς σὰ κιοκλιούχια (τὸ ἀγόρι πιὰ δὲν τὸ στέλνει στὰ γαλλόπουλα) Γιολάτ' σεν 'ς σὸ παππᾶ μ' χαρτὶ ἐγώντα νὰ φύω 'ς σὸ χωριό. 2) 'Εκδιώκω, φυγαδεύω Α. Ρουμελ. (Μεσημβρ.) Θράκ. (Γάν. Γανόχ.) Καππ. (Φλογ.) Λέσβ. Μεγίστ.: Μή, Μαρτίνη μου, μὴ μὲ γιολαντίζης, ἐγώ γιὰ σένα ήρτα! Γανόχ. Γιονκλάδσι μας οὐλ' σβάρνα, τσ' ἀπομείναν μονναχοὶ δουν Λέσβ. 3) Προετοιμάζω τὴν ἀναχώρησιν κάποιου Σκύρ.: Θέλου νὰ γιολαντίσουν τὸν ἄντρα μου, γιατ' θὰ φύη σύνανγο (= πολὺ πρωτ).

γιολάρισμα τό, ἀμάρτ. γιογλάρισμα Κρήτ. (Σητ.)

'Εκ τοῦ ρ. γιολάρω (Ι).

Ἐπίμονος προτροπή, παρακίνησις πρός τινα νὰ φύγῃ:

